Lietas Nr. 110011314
Lietas arhīva Nr. 1-0113-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2014.gada 10.septembrī.

Bauskas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Sniedzītis izskatīja rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc **/pers. A/** sūdzības par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2014.gada 06.maija lēmumu Nr.1059 „Par apstrīdēto administratīvo aktu Nr.PA 955993".

Aprakstošā daļa

Bauskas rajona tiesā 2014.gada 02.jūnijā no Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes saņemta /pers. A/, turpmāk arī – sūdzības iesniedzējs, sūdzība par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes, turpmāk arī – VP RRP KPP 2014.gada 06.maija lēmumu Nr.1059, kas pieņemts administratīvā pārkāpuma lietā par apstrīdēto 2014.gada 21.marta lēmumu Nr. PA 955993, atcelšanu un administratīvā pārkāpuma lietas materiāli.

Novērtējot pieteikumu un tam pievienotos materiālus, secināms, ka pieteikums pēc būtības ir pie administratīvās atbildības sauktās personas sūdzība par augstākās iestādes pieņemto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, kas iesniegta saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa, turpmāk – LAPK, 288.panta pirmo daļu.

Ar Bauskas rajona tiesas tiesneša 2014.gada 09.jūnija lēmumu sūdzība (pieteikums) pieņemta un ierosināta tiesvedība administratīvā pārkāpuma lietā. Nav pieteikts noraidījums tiesnesim.

No lietas materiāliem konstatējams, ka 2014.gada 14.februārī VP RRP KPP inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu – paziņojumu Nr. PA 955993, turpmāk arī – protokols – paziņojums, kurā konstatēja, ka 2014.gada 14.februārī plkst. 15:22 sūdzības iesniedzējs vadīja transportlīdzekli /TL marka/ XC90 ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ Ķekavas novadā pa autoceļu Rīga-Bauska 33.km Bauskas virzienā agresīvi, kas izpaudās kā apdzenot kolonnā braucošus transportlīdzekļus. Šķērsojot ceļa horizontālo apzīmējumu Nr. 920, turpināja braukt pa joslu, kas paredzēta braukšanai pa kreisi, no kuras, neievērojot ceļa horizontālo apzīmējumu N.937 un norādījuma ceļa zīmes Nr.512 prasības, aizbrauca taisnā virzienā, radot traucējošu (bīstamu) ceļu satiksmei situāciju, ignorējot pārējo vadītāju intereses, gan pretīm braucošiem, gan tajā pašā virzienā braucošiem transportlīdzekļiem, kuriem nācās bremzēt, lai izvairītos no sadursmes, kā arī veicot minētos manevrus, nerādīja brīdinājuma signālus un brauca ar ātrumu 127 km/h pie atļautā 90 km/h ceļa zīmes Nr. 519 darbības zonā. Iespējamais minimālais ātrums 124 km/h. Ātrums fiksēts ar mērierīci STALKER DUAL Nr. 93279. Vadītājs neapstājās norādītajā vietā, tādējādi neizpildot policijas darbinieka rīkojumu, kas viņam bija pateikts ar skaļruni, līdz ar to sūdzības iesniedzējs pārkāpis „Ceļu satiksmes noteikumu" 10., 70., 68., 115.1., 121.4., 314.16., 198.11.punktu prasības. Tādējādi, sūdzības iesniedzējs izdarījis administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta LAPK 149.^{4} panta trīspadsmitās daļa, 149.^{4} panta četrpadsmitās daļās, 149.^{8} panta devītās daļās, 149.^{9} panta pirmās daļas, 149.^{6} panta pirmās daļās, 149.^{31} panta pirmās daļās un 149.^{5} panta ceturtās daļā.

Ar 2014.gada 21.marta lēmumu sūdzības iesniedzējam uzlikts naudas sods 110 *euro* apmērā.

Nepiekrītot sastādītajam protokolam–paziņojumam, sūdzības iesniedzējs to apstrīdēja VP RRP KPP, lūdzot to atcelt. Norādot, ka protokolam ir pievienoti policistu ziņojumi, kuros sniegta patiesībai neatbilstoša informācija. Šādi ziņojumi nevar tikt vērtēti kā pierādījums personas vainai vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, policistu ziņojums kā pierādījums nav minēts LAPK 243.pantā. Turklāt ziņojums tradicionāli ir tikai policistu vēlmju izklāsts par to kā viņi vēlējās, lai būtu patiesībā noticis. Tas, ka ziņojumi ir melīgi, ir vairākkārtīgi ar spēkā esošiem tiesas spriedumiem pierādīts fakts. Žurnāla Jurista vārds (Nr.45 (692)) 08.11.2011. rakstā „Vainīguma prezumpcija braukšanas ātruma režīma ievērošanas lietās" ir norādīts uz vairākām lietām, kurās tiesa konstatējusi melīgu ziņojumu sastādīšanas faktu.

Otrkārt, ziņojumus sastādījušas tās pašas personas, kuras izvirza apsūdzību pārkāpuma izdarīšanā. Līdz ar to šādas personas ir personīgi ieinteresētas sniegt vienpusēju, savai apsūdzībai labvēlīgu notikumu aprakstu, kas neveicina objektivitāti.

Treškārt, tas, ka kaut ko apgalvo policists, nenozīmē, ka teiktais ir patiesība. Turklāt nevienam pierādījumam nav iepriekš noteikta spēka (APL 154.panta 2,daļa). Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 16.februāra spriedumā lietā Nr.142012209 (12.pkt. 3.rindkopa), konstatējot nepārprotamus policistu melus ātruma režīma ievērošanas lietā nosprieda: „... Nevienam pierādījumam nav iepriekš noteikta spēka un tas nesaista iestādi un tiesu. Tādējādi fakts, ka ziņas sniegusi valsts amatpersona, konkrētajā gadījuma Valsts policijas darbinieki, pats par sevi nenozīmē, ka šīs ziņas ir patiesas.....

Ar lēmumu ir pārkāpt nevainīguma prezumpcija. Ikviens uzskatāms par nevainīgu, iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu. ... ." Senāta Administratīvo lietu departaments 03.03.2009. spriedumā lietā Nr. SKA-48/2009 nosprieda: „Atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai jāpierāda ir personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Ja persona tiek atzīta par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, lai gan lietā nav pierādījumu, kas pierādītu tās vainu, tiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija." Šajā lietā policijas lēmumā nav norādīts neviens pierādījums, kurš pierādītu sūdzības iesniedzēja vainu izvirzītajā apsūdzībā.

Pat tad, ja būtu kaut kādas šaubas, saskaņā administratīvā procesa principu in dubio pro civis1 (piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 29.04.2009. spriedums Nr. P 129022608, 10.punkts) pierādīšanas nastai jāgulstas pēc iespējas uz amatpersonu un šaubu gadījumā risinājumam jābūt par labu indivīdam. Arī policija savā darbā ir sākusi vadīties no šī administratīvā procesa pamatprincipa. Piemēram, 2011.gada 22.novembra Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes lēmums Nr. 4461. Šajā lietā arī pastāvēja divi savstarpēji pretēji viedokļi par pārkāpuma esamību no policijas darbinieku un indivīda puses.

Lai gan policijas a/m bija aprīkota ar videoieraksta iekārtu, tomēr kārtējo reizi videoieraksts tehnisku iemelsu dēļ nebija pieejams (kārtējais piemērs objektīvu pierādījumu aizstāšanai ar melīgiem ziņojumiem). Policija galējā lēmumā norādīts (4.1pp. 8.rindkopa), ka policijas darbinieki nav ieguvuši objektīvus un no lietas dalībnieku subjektīvās attieksmes neatkarīgus pierādījumus. Līdz ar to policija 4.1pp. 2.un 3. rindiņā no apakšas secina: Administratīvās pārkāpumu lietās pierādīšanas standarts ir augsts, proti, personas vainai jābūt pierādītai ar pierādījumiem, kas nodrošina faktu

konstatāciju ,,ārpus saprātīgām šaubām''. Konkrētajā lietā materiāli neatbilst šādam pierādījumu līmenim, jo lietā esošie pierādījumi ir pretrunīgi.'"

Kādā citā lēmumā - 2012.gada 05.janvāra Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes lēmums Nr.62 norādīts sekojošais: ,,[..] Ņemot vērā iepriekš norādīto un saskaņā ar principu, kas izriet no administratīvajām tiesībām un nosaka, ka ikvienas šaubas vērtējamas par labu indivīdam, uzskata, ka /pers. G/ darbība CSN 114.punkta prasību pārkāpšanā nav objektīvi pierādīta. ,, (lēmuma 2.1pp.).

Ņemot vērā iepriekš minēto, un pamatojoties uz LAPK 279.p., lūdz atcelt VP RRP KPP 2014.gada 21.marta lēmumu un izbeigt administratīvo lietvedību.

Ar VP RRP KPP priekšnieka vietnieka A.Punpura 2014.gada 06.maija lēmumu Nr. 1059, turpmāk – lēmums, protokols – lēmums atstāts negrozīts, bet sūdzības iesniedzēja sūdzība noraidīta. Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

Iestāde secināja, ka policijas darbinieku dienesta ziņojumos par pārkāpumu sniegtie apstākļi ir izklāstīti secīgi, loģiski, bez pretrunām.

Iepazīstoties ar lietas materiāliem un tajā skaitā jaunāko inspektoru ziņojumiem nav pamata apšaubīt policijas darbinieku sniegto lietas apstākļu izklāstu, un nav iespējams saskatīt saprātīgu pamatojumu un izskaidrojumu tam, kāpēc lai policijas darbinieki aizturētu tieši /pers. A/ vadīto transportlīdzekli, ja viņš nepārkāpa CSN prasības, kā arī atrastos tādā dislokācijas vietā, kur konkrētais ceļa posms nav pārredzams vai ir slikti pārredzams, kas pieļautu iespēju kļūdīties un tādējādi sniegtu nepatiesas ziņas par lietas faktiskajiem apstākļiem.

Arī saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta ceturto daļu valsts pārvaldei, atsevišķai iestādei vai amatpersonai, tātad, šajā gadījumā arī policijas darbiniekam, īstenojot valsts pārvaldes funkcijas, nav savu interešu. Pamatojoties uz šo, VP RRP KPP uzskata, ka šajā gadījumā nav pamata neticēt policijas darbinieka apgalvojumam, jo viņš nav tieši ieinteresēts šīs lietas iznākumā.

Saskaņā ar likuma ,,Par policiju" 10.panta pirmās daļas 6.punktu policijas darbinieka pamatpienākumos ietilpst administratīvo pārkāpumu konstatēšana, pārtraukšana un novēršana, vainīgo noskaidrošana, protokolu sastādīšana, lietu izskatīšana par šiem pārkāpumiem, savukārt 12.panta pirmās daļas 4.punkts policijas darbiniekam devis tiesības veikt likumā noteiktos pasākumus administratīvo pārkāpumu lietvedības nodrošināšanai. Saskaņā ar likuma "Par policiju" 27.pantu policijas darbinieks par prettiesisku rīcību ir atbildīgs likumā un dienesta reglamentā noteiktajā kārtībā.

Turklāt, lai gan policijas darbinieku liecības (arī paskaidrojumi un dienesta ziņojumi) nav pašas par sevi uzskatāmas par absolūti ticamām un neapstrīdamām, tomēr policijas darbinieku liecinātajam par notikumiem, kas risinājušies, tiem pildot savus dienesta pienākumus, ir piešķirama augsta ticamības pakāpe. Lai konstatētu, ka policijas darbinieks ir sniedzis nepatiesas liecības, ir nepieciešami pārliecinoši pierādījumi (sk. Administratīvās apgabaltiesas 2005 .gada 03.decembra spriedumu lietā AA13-05/5, 2005.gada 09.decembra spriedumu lietā Nr.666-05/5).

Minēto iemeslu dēļ konkrētajā gadījumā VP RRP KPP piešķir lielāku ticamības momentu policijas darbinieku ziņojumos sniegtajam lietas apstākļu izklāstam.

No normas tekstā ietvertā agresīvas braukšanas aprakstošā skaidrojuma ir redzams, ka agresīva braukšana nevar būt saistīta ar avārijas situāciju izraisīšanu vai kādu citu negatīvu seku iestāšanos, ka vien ar to, ka tiek izdarīts CSN pārkāpums un radīti traucējumi vienmērīgai transportlīdzekļu plūsmai vai tiek ignorētas pārējo transportlīdzekļu vadītāju intereses. Jēdziens "agresīva braukšana" nav tulkojams burtiski, vērā ņemama normas jēga un mērķis.

Iesniedzēja jebkurā gadījumā veica manevru, kurš ir aizliegts. Šādas darbības nevar kvalificēt savādāk kā vien pārējo, CSN nepārkāpjošo, transportlīdzekļu vadītāju interešu ignorēšanu, jo visu vadītāju mērķis ir nokļūt galamērķī pēc iespējas ātrāk. Pārejie transportlīdzekļi brauca nepārtrauktā plūsmā, kas viennozīmīgi saistīts ar noteiktas minimālās distances ievērošanu. Šādas darbības likumdevējs, neatkarīgi no citu negatīvu seku iestāšanās, ir apzīmējis kā agresīvu braukšanu, un to novēršana acīmredzami ir LAPK 149.4 panta trīspadsmitās daļas mērķis. VP RRP KPP uzskata, ka iesniedzēja rīcība pilnībā atbilst augstāk minētā panta interpretējumam.

VP RRP KPP uzskata, ka augstāk minētais manevrs, neievērojot ceļa zīmju un ceļa horizontālo apzīmējumu prasības, nav iespējams netraucējot pārējiem vadītājiem. Šāda veida braukšana ir interpretējama kā agresīva braukšana un, ar šādu braukšanu netiek veicināta saprašanās starp vadītājiem un tiek traucēta vienmērīgā satiksmes plūsma.

Novērots, ka intensīvas satiksmes apstākļos, persona savas intereses nokļūt galamērķī ātrāk nostāda augstāk par citu satiksmes dalībnieku interesēm. Attiecīgi rodas pretruna ar ceļu satiksmes dalībnieku vienlīdzības principu, kā rezultātā rodas citu dalībnieku interešu aizskārums.

VP RRP KPP ieskatā loģisks ir secinājums, ka transportlīdzekļa vadīšana pretēji CSN prasībām, pati par sevi rada traucējumus citiem satiksmes dalībniekiem, kas satiksmē piedalās atbilstoši CSN prasībām, tai skaitā saskaņā ar CSN 6.punktu, katram ceļu satiksmes dalībniekam ir tiesības uzskatīt, ka arī citas personas ceļu satiksmes norisē izpildīs noteiktās prasības.

Saskaņā ar LAPK 243.pantu par pierādīšanas līdzekļiem, ar kuriem var konstatēt faktus, uz kuru pamata institūcijas nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā, kalpo protokols par administratīvo pārkāpumu, personas paskaidrojumi, kuru sauc pie administratīvās atbildības, personu liecības, eksperta atzinums, kompetentās institūcijas atzinums, dokuments, kas satur ziņas par faktiem rakstveidā vai citā formā, elektroniskie pierādījumi, procesuālās darbības rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem, lietiskie pierādījumi.

Tātad, par pierādījumiem šajā lietā var kalpot administratīvā pārkāpuma protokols PA 955993, /pers. A/ paskaidrojumi un sūdzība un policijas darbinieku dienesta ziņojumi. Tas, ka pārkāpums netiek fiksēts ne ar attiecīgiem video uzņēmumiem, ne ar foto uzņēmumiem, vēl nenorāda, ka pārkāpums nav noticis. VP RRP KPP nevar atzīt par pareizu viedokli, ja inspektors redz pārkāpumu, bet nepaspēj to nofilmēt, vai arī inspektoram vienkārši šāda tehniskā aprīkojuma nav, tad uz rupju pārkāpumu nav jāreaģē, jo tas nav pierādīts. Video ir tikai kā viens no pierādīšanas līdzekļiem, kas jāvērtē kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem.

Tiesu praksē atzīts, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības, par kurām paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments kā sākotnējā apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā. Lēmums administratīvo pārkāpumu lietā pieņemams pēc tiem faktiem, kas norādīti protokolā (skat. Latbijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta lēmumu lietā Nr.SKA-157/2007

LAPK 244.pants nosaka, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Iepazīstoties ar lietas materiāliem kopumā redzams, ka /pers. A/ ir pārkāpis minēto CSN punktu prasības.

LAPK 9.panta pirmā daļa nosaka, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

LAPK 35.panta otrā daļa paredz, ja persona ir izdarījusi vairākus administratīvos pārkāpumus, kas konstatēti vienlaicīgi, un tos izskata viena un tā pati institūcija (amatpersona), administratīvais sods tiek uzlikts tās sankcijas ietvaros, kura ir paredzēta par smagāko pārkāpumu.

Kā redzams no lietas materiāliem, /pers. A/ piemērots naudas sods 110 euro apmērā.

VP RRP KPP no lietas materiāliem secina, ka /pers. A/, agresīvi vadot transportlīdzekli veica vairākus CSN prasību pārkāpumus. VP RRP KPP ieskatā, minētie pārkāpumi ir vērtējami, kā rupji, līdz ar minēto VP RRP KPP secina, ka pārkāpuma brīdī pret sevi un citiem satiksmes dalībniekiem /pers.A/ izturējās bezatbildīgi, rupji pārkāpjot CSN, nerēķinoties ar sekām. VP RRP KPP atzīst, ka piemērotais sods 110 euro apmērā,

atbilst soda piemērošanas mērķim. Turklāt /pers. A/ gada laikā ir divas reizes administratīvi sodīts par pārkāpumiem ceļu satiksmē.

Lietā nav neviena objektīva, pamatota un likumīga iemesla, lai /pers. A/ atceltu piemēroto sodu.

LAPK 22.pants nosaka, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Attiecībā uz iesniegumā norādīto faktu, ka policijas darbinieks nav stādījies priekšā, VP RRP KPP paskaidro, ka, saskaņā ar Valsts policijas 2010.gada 22.februāra noteikumu Nr.5 „Dienesta pienākumu izpildes organizācija un kontrole sabiedriskās kārtības nodrošināšanas un satiksmes uzraudzības jomā" 78.punktu ir noteikts, ka pēc transportlīdzekļa apturēšanas norīkojums nekavējoties pienāk pie transportlīdzekļa vadītāja, sasveicinās, palūdz attiecīgā transportlīdzekļa vadīšanai nepieciešamos dokumentus un izskaidro transportlīdzekļa apturēšanas iemeslu. Pēc transportlīdzekļa vadītāja pieprasījuma nosauc savu amatu un uzvārdu, kā arī uzrāda dienesta apliecību.

Pamatojoties uz augstāk minēto, un, ņemot vērā, ka nav konstatēti apstākļi, kas liktu apšaubīt augstāk minēto policijas darbinieku objektivitāti, ne ieinteresētību iesniedzēja sodīšanā, kā arī iespējas fiksēt pārkāpumu un, saskaņā ar LAPK 1.pantu un 22.pantu un vadoties pēc LAPK 243.*panta, 244.panta, 287.panta pirmās daļas 1.punkta,-

Nepiekrītot lēmumam, sūdzības iesniedzējs to pārsūdzēja, lūdzot to atcelt turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka lēmumam ar kuru noraidīja viņa sūdzību nepiekrīt pilnībā. Ņemot vērā, ka pastāv strīdus situācija starp sūdzības iesniedzēja paskaidrojumiem un policiju, lietā ir tikai divu pušu liecības, nav pieejams video ieraksts, tad policijas izklāstītie fakti arī bija jāvērtē kā viņu viedoklis, kuru neapstiprina neviens pierādījums. Šādos apstākļos policistu sniegto informāciju nevar uzskatīt par ticamāku, vienīgi policijas darbinieka statusa dēļ, kam, savukārt pretēji izdarīts policijas secinājums. Pieņemot tādu nostāju, rastos absurda situācija, ka jau automātiski pieņemot policijas sniegto informāciju kā vairāk ticamu, nebūtu nemaz jēgas apstrīdēt policijas pieņemtos lēmumus, kas būtu pretēji Latvijā pastāvošās tiesību sistēmas pamatnostādnēm – tiesības uz taisnīgu tiesu un tiesības uz lietu izskatīšanu vismaz divās instancēs. Tādējādi ir pārkāpts LAPK 243.panta astotā daļa, ka nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, un LAPK 240.pantā noteiktais vienlīdzības princips. Ja lietā nav ticamu un objektīvu pierādījumu pārkāpumam, tad lietvedība ir izbeidzama.

Vienlīdzības princips paredz to, ka vienādās faktiskās un juridiskās situācijās iestādei ir jāpieņem vienādi lēmumi, kas sūdzības iesniedzēja gadījumā netika izdarīts, neskatoties uz pierādījumu neesamību un sūdzības iesniedzēja iebildumiem par pārkāpuma faktu. Ņemot vērā, ka pārkāpējiem nav tādas tehniskas iespējas kā policistiem pierādīt savu nevainīgumu, rodas jautājums, ko vēl un kurā brīdī pārkāpējam darīt, rakstīt, izteikties, lai visu viņa paskaidrojumu un sūdzību iesniegšana kārtējo reizi netiktu tulkota kā izvairīšanās no atbildības.

Atbilstoši LAPK 289^6.panta ceturtās daļas nosacījumiem administratīvā pārkāpuma lietas dalībnieki nav pieteikuši noraidījumu nav lūguši izskatīt lietu tiesas sēdē. Saskaņā ar LAPK 289^6.panta pirmo daļu sūdzība izskatāma rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, atzīst sekojošo.

Latvijas administratīvā pārkāpuma kodekss (LAPK) $289.^6$ panta septītā daļa nosaka, ka izskatot sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā, tiesai cita starpā jāizlemj: vai ir noticis administratīvais pārkāpums, vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu, vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību un kāds administratīvais sods piemērojams personai.

Atbilstoši LAPK 243.pantā noteiktajam, pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

LAPK 243.^{1}pants nosaka, ka pierādīšanas līdzekļi ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi, personu liecības, eksperta atzinums, kompetentās institūcijas atzinums, dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā, elektroniskie pierādījumi, procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātas ziņas par faktiem, lietiskie pierādījumi.

Sūdzībā sūdzības iesniedzējs atsaucies uz Latgales apgabaltiesas spriedumu Nr.112025613, kurā Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija secinājusi, ka administratīvo sodu piemērošanas process pēc būtības ir pielīdzināms kriminālprocesam. Likumdevējs ir atzinis, ka administratīvo pārkāpumu lietas ir skatāmas, piemērojot krimināltiesību principus. Krimināltiesībās darbojas sacīkstes princips un tiesa pārbauda jau iesniegtos pierādījumus lietā. Tiesas kolēģija norādījusi, ka administratīvās pārkāpumu lietās pierādīšanas standarts ir augsts, proti, personas vainai jābūt pierādītai ar pierādījumiem, kas nodrošina faktu konstatāciju „ārpus saprātīgām šaubām".

Sūdzībā norādījis, ka lietā ir tikai divu pušu liecības, nav pieejams video ieraksts, tad policijas izklāstītie fakti arī bija jāvērtē kā viņu viedoklis, kuru neapstiprina neviens pierādījums. Šādos apstākļos policistu sniegto informāciju nevar uzskatīt par ticamāku, vienīgi policijas darbinieka statusa dēļ, kam, savukārt pretēji izdarīts policijas secinājums. Pieņemot tādu nostāju, rastos absurda situācija, ka jau automātiski pieņemot policijas sniegto informāciju kā vairāk ticamu, nebūtu nemaz jēgas apstrīdēt policijas pieņemtos lēmumus, kas būtu pretēji Latvijā pastāvošās tiesību sistēmas pamatnostādnēm – tiesības uz taisnīgu tiesu un tiesības uz lietu izskatīšanu vismaz divās instancēs. Tādējādi ir pārkāpta LAPK 243.panta astotā daļa, ka nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, un LAPK 240.pantā noteiktais vienlīdzības princips. Ja lietā nav ticamu un objektīvu pierādījumu pārkāpumam, tad lietvedība ir izbeidzama.

No inspektora K.Bondara ziņojuma konstatēts, ka 2014.gada 14.februārī plkst. 15:22 pildījis dienesta pienākumus kopā ar jaunāko inspektoru R.Ņikitinu ekipāžas sastāvā un pamanīja 3003 sastāvā un pamanīja automašīnu /TL marka/ XS 90 ar v/n /TL numurs/, kura virzījās pa Bauskas šoseju no Rīgas puses Bauskas virzienā, agresīvi. Policijas darbinieki ieslēdza bākugunis un R.Ņikitins pa skaļruni lūdza Volvo vadītāju apstāties. Vienlaicīgi apstājās mikroautobuss un aiz mikroautobusa Volvo, tad Volvo vadītājs mēģināja apbraukt busu, bet nevarēja, jo dienesta transportlīdzeklis viņam traucēja veikt manevru. To redzot R.Ņikitins pa skaļruni atkārtoti palūdza Volvo vadītāju apstāties, bet Volvo vadītājs ignorēja R.Ņikitina prasību, tomēr izspraucās starp policijas transportlīdzekli un busu un aizbrauca Bauskas virzienā, neskatoties uz to, ka R.Ņikitins ne tikai Volvo vadītāju uzrunāja pa skaļruni, bet arī ar roku norādīja apstāties. Volvo vadītāju policijas inspektori panāca pēc 3-5 kilometriem Bauskas virzienā.

Sūdzības iesniedzējam tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Sūdzības iesniedzējs ar parakstu uz administratīvā pārkāpuma protokola apliecināja, ka viņam ir saprotami viņa pienākumi un tiesības. Sūdzības iesniedzējs uz vietas sniedza paskaidrojumus.

Lietā nepastāv strīds par to, ka sūdzības iesniedzējs 2014.gada 14.februārī vadīja transportlīdzekli /TL marka/ ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, pa autoceļu Rīga- Bauska 33.km Bauskas virzienā un veica apdzīšanas manevru. Kā arī nepastāv strīds, par to, ka apdzīšanas manevru veica ar fiksēto braukšanas ātrumu.

Lietā pastāv strīds par to, vai lietā ir iesniegti pietiekami pierādījumi, lai varētu izdarīt secinājumus, ka sūdzības iesniedzējs ir vainīgs administratīvo pārkāpumu izdarīšanā.

Lietā konstatēti sekojoši pierādījumi: 1) 2014.gada 14.februāra administratīvā pārkāpuma protokols Nr. PA 955993; 2) inspektoru K.Bondara un R.Ņikitina ziņojumi; 3) sūdzības iesniedzēja paskaidrojumi.

Sūdzības iesniedzējs savā sūdzībā un paskaidrojumos norādījis, ka braucot pa šoseju Rīga-Bauska 33. km sekojis mikroautobusam. Mikroautobusu apstādināja policijas darbinieks. Sūdzības iesniedzējs apbrauca apturēto mikroautobusu un turpināja ceļu. Pēc neilga laika sūdzības iesniedzēju panāca ceļu policija pēc kura aicināja apstāties. Policijas darbinieks apgalvoja, ka stādinājis sūdzības iesniedzēja vadīto automašīnu, un to teicis skaļrunī. Nav dzirdējis, ka policijas darbinieks teicis skaļrunī, lai sūdzības iesniedzējs aptur vadīto transportlīdzekli, līdz ar to, to nevar ne apstiprināt, ne noliegt, jo mašīnas salonā apstāšanās signālu nav dzirdējis. Līdz ar to nepiekrīt tam, ka uz aicinājumu nav apstājies, tiklīdz pamanījis tā nekavējoties apstājies.

Sūdzības iesniedzējs neapstrīd faktu, ka pārkāpis atļauto braukšanas ātrumu atrodoties uz Rīgas-Bauska 33.km šosejas, jo veica apdzīšanas manevru, apdzenot mikroautobusu, kuru bija apturējis policijas darbinieks.

LAPK 149.^{4} panta trīspadsmitā daļa 2.punkts paredz, ka par agresīvu braukšanu, kas izpaudusies kā transportlīdzekļa vadīšana tādā veidā, ka tiek izdarīts ceļu satiksmes noteikumu pārkāpums un radīti traucējumi vienmērīgai transportlīdzekļu plūsmai vai tiek ignorētas pārējo transportlīdzekļu vadītāju intereses (vairākkārtēja braukšanas joslu maiņa apsteidzot, vairāku sastrēgumā esošu vai kolonnā braucošu transportlīdzekļu apdzīšana pa pretējā virziena joslu vai apbraukšana pa sabiedriskā transporta joslu, ceļa nomali, ietvi, gājēju ceļu, velosipēdu ceļu vai citām vietām, kas nav paredzētas transportlīdzekļu braukšanai, u.tml.), — uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no septiņdesmit līdz divsimt astoņdesmit euro.

LAPK 149.^{4} panta četrpadsmitā daļa paredz, ka par citu šajā kodeksā neminētu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu — izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam septiņu euro apmērā.

LAPK 149.^{9} panta pirmā daļa paredz, ka par traucējumu radīšanu apdzīšanas laikā pretim braucošo vai apdzenamo transportlīdzekļu vadītājiem — uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no piecdesmit pieciem līdz astoņdesmit pieciem euro.

LAPK 149.^{31} panta pirmā daļa paredz, ka par 920. un 947.ceļa apzīmējuma līnijas šķērsošanu vai 928.ceļa apzīmējuma līnijas šķērsošanu no nepārtrauktās līnijas puses apdzenot — uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam piecdesmit piecu euro apmērā.

Ar lietas materiāliem nav pierādīts, ka pārkāpuma izdarīšanas vietā un laikā bija izveidojusies vairāku transportlīdzekļu kolonna. No policijas inspektoru ziņojumiem nav konstatējams, ka sūdzības iesniedzējs būtu veicis vairākkārtēju braukšanas joslu maiņu apsteidzot, vairāku sastrēgumā esošu vai kolonnā braucošu transportlīdzekļu apdzīšanu pa pretējo virziena joslu, bet gan ziņojumos policijas inspektori norādījuši, ka pildījuši dienesta pienākumus un pamanījuši automašīnu /TL marka/ XS 90 ar v/n /TL numurs/, kura virzījās pa Bauskas šoseju no Rīgas puses Bauskas virzienā, agresīvi. Ziņojumā vārds agresīvs nenozīmē vairākkārtēju braukšanas joslu maiņu apsteidzot, vairāku sastrēgumā esošu vai kolonnā braucošu transportlīdzekļu apdzīšanu pa pretējo virziena joslu. Lietas materiālos nav pierādījumu traucējumu radīšanu apdzīšanas laikā pretim braucošo vai apdzenamo transportlīdzekļu vadītājiem. Līdz ar to tiesa no esošiem lietas materiāliem un pierādījumiem nesaskata agresīvas braukšanas pazīmes, kas traucētu apdzīšanas laikā pretim braucošo vai apdzenamo transportlīdzekļu vadītājiem.

Ielūkojoties google maps interneta pārlūkā Rīga-Bauska 33.km, minētais posms ir apzīmēts ar 937. un 512. ceļa zīmju regulējumu konstatējams, ka sūdzības iesniedzējs pārkāpis LAPK 149.^{31} panta pirmās daļas prasības, proti 33.km Bauskas virzienā šķērsojot ceļa horizontālo apzīmējumu Nr.920, turpināja braukt pa joslu, kas paredzēta braukšanai pa kreisi, no kuras neievēroja ceļa horizontālo apzīmējumu N.937 un norādījuma ceļa zīmes Nr.512 prasības. Minēto neapstrīd arī sūdzības iesniedzējs, jo savos paskaidrojumos un sūdzībā norādījis, ka uzreiz aiz Dimzukalna, kas ir 33.km un veicis apsteigšanas apdzīšanas manevru.

LAPK 149.^{8} panta devītā daļa paredz, ka par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu no 31 kilometra stundā līdz 40 kilometriem stundā ar motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, vieglajiem automobiļiem, kravas automobiļiem, kuru pilna masa nepārsniedz 7,5 tonnas, — uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam piecdesmit piecu euro apmērā.

Sūdzības iesniedzējs nepastrīd administratīvā protokolā norādīto faktu, ka pārkāpis atļauto braukšanas ātrumu. Sūdzības iesniedzējs paskaidrojumā norādījis, ka attiecībā uz protokolā norādīto ātrumu 124 km/h pretenziju nav, jo veicis apdzīšanas manevru.

LAPK 149.^{6} panta pirmā daļa paredz, ka par to noteikumu pārkāpšanu, kuri reglamentē brīdinājuma signāla došanas kārtību, — izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu velosipēda un mopēda vadītājam septiņu euro apmērā, bet cita transportlīdzekļa vadītājam izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu piecpadsmit euro apmērā.

LAPK 149.^{5} panta ceturtā daļa paredz, ka par nepakļaušanos tādas personas prasībai apturēt transportlīdzekli, kura ir pilnvarota pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja dokumentus, — izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam piecpadsmit euro apmērā.

Sūdzības iesniedzējs norādījis, ka uz policijas inspektora saucienu skaļrunī, apstāties, automašīnas salonā nav dzirdējis, jo iespējams to slēpa smagās automašīnas troksnis. Tiesa uzskata, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, kas pierādītu apzinātu darbību, proti, nepakļaušanos apturēt transportlīdzekli. Ja uzskatīt, ka prasība pastāties ir bijusi atkārtoti, tad atbildība varēja iestāties pēc LAPK 149.^{5} panta piektās daļas, bet nevis ceturtās daļas.

Tiesa pievienojas sūdzības iesniedzēja norādei par to, ka lietā nav objektīvu un pārliecinošu pierādījumu par sūdzības iesniedzēja vainu, piemēram, video, bet ir tikai vienu un to pašu policistu sastādīts pārkāpuma protokols un ziņojumi, kuriem sūdzības iesniedzējs nepiekrīt.

Kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, no Latvijas APK ietvertajām tiesību normām, kas reglamentē administratīvā pārkāpuma protokolu, protokola nozīme cita starpā ir nodrošināt personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, iespēju pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu (piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus) (sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 25.aprīļa sprieduma Nr.157/2007 9.punktu).

Vispārīgi izvērtējot pierādījumus, sākotnēji administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī iegūtie pierādījumiem salīdzinoši ar vēlāk lietā apstrīdēšanas procesā iegūtiem pierādījumiem ir piešķirama lielāka ticamība. Šāds apsvērums izriet no tā, ka gan persona, kura tiek saukta pie administratīvās atbildības, gan arī amatpersona, kura konstatējusi pārkāpumu, pārkāpuma konstatēšanas brīdī visprecīzāk var aprakstīt lietas apstākļus. Vēlāk iegūtie pierādījumi – notikuma liecinieku (amatpersonu un paša pārkāpēja) paskaidrojumus ievērojami vairāk var ietekmēt personas subjektīvais faktors, proti, personas apziņas radītais notikuma atspoguļojums (patiesais un personai vēlamais), kā arī pagājušā laika ietekme uz personas atmiņu, spēja atcerēties precīzus notikuma apstākļus.

Tādējādi iepriekš minētā Augstākās tiesas Senāta atziņa par protokola nozīmi administratīvā pārkāpuma lietā, tiesas ieskatā, attiecināma ne tikai uz protokolā konstatēto pārkāpuma būtību, bet arī attiecībā par protokolā uzrādītajiem protokolam pievienotajiem pierādījumiem, kas iegūti pārkāpuma konstatēšanas brīdī, kas ir vienlīdz būtiski personas, kuru sauc pie administratīvās atbildības, procesuālo tiesību īstenošanai.

Lai gan policijas darbinieka novērotais tiek fiksēts administratīvā pārkāpuma protokolā, kas atbilstoši LAPK 243.panta ceturtajai daļai ir pierādīšanas līdzeklis lietā un video ieraksta fiksēšana nav obligāta, tomēr tiesa uzskata, ka konkrētajā lietā vien nepietiek ar administratīvā pārkāpuma protokolu, paskaidrojumiem un ziņojumiem, jo lietā netiek pierādīts pretējais piemēram, amatpersonas ieinteresētība sodīt transportlīdzekļa vadītāju vai

subjektīva attieksme pret to, vai amatpersonas kļūda, fiksējot pārkāpumu (*sk. Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 26.februāra Spriedumu lietā Nr.143/AA43-0336-13/11*).

LAPK 9.panta pirmā daļa noteic, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts un sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Tādējādi, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības, iestādei ir pienākums iegūt un LAPK noteiktajā kārtībā nostiprināt pierādījumus, kas apliecina personas prettiesisku darbību (bezdarbību), vainu. Pierādījumi ir pietiekami, ja tie izslēdz objektīvas šaubas par šādas prettiesiskas vainojamas darbības (bezdarbības) izdarīšanu. Iestādei jāiegūst pierādījumi un jānostiprina tādā veidā, kas skaidri un nepārprotami uzrāda personas darbību (bezdarbību), kas veido notikumu (pārkāpuma objektīvo pusi).

Tiesa, izvērtējot sūdzības iesniedzēja paskaidrojumus un policijas darbinieku ziņojumus, nekonstatēja apstākļus, dēļ kuriem priekšroka būtu dodama policijas darbinieku ziņojumiem.

Tiesa atzīst, ka sūdzības iesniedzējs ir ieinteresēts sniegt paskaidrojumus sev par labu, taču lietā nav citu vienozīmīgu pierādījumu, lai tiesa varētu novērst šaubas par sūdzības iesniedzēja vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Tiesa minētās šaubas vērtē par labu sūdzības iesniedzējam.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka tiesai ir jāinterpretē šaubas par labu privātpersonai tikai tad, ja, novērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tiesa nevar nonākt pie pārliecības par personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā *(sk. 2007.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKA-219/2007, 2008.gada 13.novembra spriedumu lietā Nr.SKA- 493/2008 un 2009.gada 21.maija spriedumu lietā Nr.SKA-156/2009, 2013.gada 23.maija Administratīvās apgabaltiesas spriedums lietā Nr.* 143/AA43-0630-13/5 *)*.

Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas pausto nostāju, par krimināllietām Eiropas Cilvēktiesību konvencijas izpratnē atzīstamas arī noteiktas administratīvo lietu kategorijas, tai skaitā – administratīvās lietas par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem *(skat., piemēram, lietā Malige pret Franciju, 1998.gada 23.septembra spriedums; Rec.1998-VII, fasc.93)*. Lai piemērotu sodu par administratīvo pārkāpumu, jābūt pierādītai personas vainai. Saskaņā ar krimināltiesībās piemērojamo principu visas šaubas par vainu jāvērtē par labu apsūdzētajam.

No nevainīguma prezumpcijas izrietošais princips, ka šaubas jāvērtē par labu apsūdzētajam, attiecas vienīgi uz saprātīgām šaubām, kuras nevar novērst, nevis uz jebkādām pretrunām lietā esošajos pierādījumos. Minētais precīzi atspoguļots Kriminālprocesa likuma 19.panta trešajā daļā, kas noteic, ka *visas saprātīgās šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību*.

Ņemot vērā, ka Valsts policijas iestāde neiesniedza iebildumus sūdzības iesniedzēja sūdzībai, citus pierādījumus, izņemot tādus, kas atrodas lietas materiālos vairāk iegūt nav iespējams, tiesa visas radušās šaubas un pretrunas interpretē par labu sūdzības iesniedzējam, un tāpēc nonāk pie secinājuma, ka lēmums daļā par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149.^{4} panta trīspadsmitās daļas 2.punkta, 149.^{4} panta četrpadsmitās daļas, 149.^{9} panta pirmās daļas, 149.^{6} panta pirmās daļas un 149.^{5} panta ceturtās daļas nav pierādīts un šajā daļā ir atceļams, bet administratīvā pārkāpuma lieta šajā daļā ir izbeidzama.

Daļā par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149.^{8} panta devītās daļas un LAPK 149.^{31} pantu saskaņā ar LAPK 35.panta otrās daļas noteikto piemērojams naudas sods 55 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa

Vadoties pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{12} panta, 289.^{13} panta, 289.^{17} panta, 289.^{18} panta, tiesa

n o s p r i e d a :

Apmierināt daļēji /pers. A/ sūdzību.

Atcelt Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka A.Pumpura 2014.gada 06.maijā pieņemto lēmumu Nr.1059 "Par apstrīdēto lēmumu lietā Nr.PA955993" daļā, par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149.^{4} panta trīspadsmitās daļas 2.punkta, 149.^{4} panta četrpadsmitās daļas, 149.^{9} panta pirmās daļas, 149.^{6} panta pirmās daļas un 149.^{5} panta ceturtās daļas un administratīvā pārkāpuma lieta šajā daļā izbeigt.

Pārējā daļā lēmumu atstāt spēkā, bet grozīt Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka A.Pumpura 2014.gada 06.maijā pieņemto lēmumu Nr.1059 "Par apstrīdēto lēmumu lietā Nr.PA955993" un noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, naudas sodu *euro* 55 (piecdesmit pieci eiro) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt **desmit darba dienu laikā**, no pilna nolēmuma paziņošanas dienas Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Bauskas rajona tiesā.

Atbilstoši „Paziņošanas likuma" 8.panta trešajai daļai dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc nodošanas pastā.

Tiesnesis A.Sniedzītis